

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 12.6.2023
C(2023) 3928 final

Pan Miloš VYSTRČIL
předseda Senátu Parlamentu ČR
Valdštejnské náměstí 17/4
118 01 PRAHA 1

Vážený pane předsedo,

Komise by tímto ráda poděkovala Senátu Parlamentu České republiky za jeho stanovisko k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu (přepřelované znění) (COM(2022) 542 final).

Komise nebere obavy, které Senát ve svém stanovisku k problematice vyjádřil, na lehkou váhu a ráda by využila této příležitosti k podrobnějšímu vyjádření.

Návrh směrnice je součástí širšího balíčku ambiciózních opatření určených k provádění akčního plánu pro nulové znečištění¹, který Komise přijala v květnu 2021. Tento plán se zabývá aspekty Zelené dohody² pro Evropu souvisejícími se znečištěním a obsahuje závazek snížit do roku 2030 dopad znečištění ovzduší na lidské zdraví o více než 55 % a zredukovat v EU do uvedeného roku o 25 % podíl ekosystémů, v nichž znečištění ovzduší ohrožuje biologickou rozmanitost. Navrhovaná směrnice rovněž přispívá ke splnění cílů EU týkajících se ekosystémů, snížení znečištění a zachování biologické rozmanitosti, a to v souladu s 8. akčním programem pro životní prostředí³.

Tím, že návrh vytyčuje ambiciózní, nicméně dosažitelné cíle a usiluje o uvedení unijních norem kvality ovzduší do většího souladu s doporučeními Světové zdravotnické organizace⁴, stanoví důvěryhodný postup, jak do roku 2050 dosáhnout nulového znečištění ovzduší.

Na základě kontroly účelnosti směrnic o kvalitě vnějšího ovzduší provedené v roce 2019 bylo zjištěno, že normy kvality ovzduší hrají při snižování koncentrace i úrovně

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Cesta ke zdravé planetě pro všechny – Akční plán EU: „Vstříc nulovému znečištění ovzduší, vod a půdy“ (COM(2021) 400 final).

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Zelená dohoda pro Evropu (COM(2019) 640 final).

³ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/591 ze dne 6. dubna 2022 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2030 (Úř. věst. L 114, 12.4.2022, s. 22).

⁴ Světová zdravotnická organizace. (2021). Pokyny WHO týkající se kvality ovzduší: pevné částice (PM_{2,5} a PM₁₀), ozon, oxid dusičitý, oxid siřičitý a oxid uhelnatý.

překročení mezních hodnot zásadní roli. Normy EU pro kvalitu ovzduší však nejsou plně v souladu se zavedenými zdravotními doporučeními, přičemž při přijímání vhodných a účinných opatření ke splnění norem kvality ovzduší dochází ke značným zpožděním. V této souvislosti bylo provedeno posouzení dopadů 19 možných politických řešení (zahrnujících 69 politických opatření), jimiž by bylo možné nedostatky zjištěné ve stávajících směrniciích o kvalitě vnějšího ovzduší napravit. Zároveň se analyzovala proveditelnost a nákladová efektivnost těchto politik. Z uvedeného posouzení dopadů vyplývá, že přínosy navrhované revize směrnice pro společnost by výrazně převážily nad souvisejícími náklady: jakmile bude návrh plně proveden, přispěje ke snížení předčasných úmrtí v důsledku úrovně znečištění překračujících doporučené hodnoty WHO o více než 75 % a zajistí hrubé roční přínosy v hodnotě mezi 42 a 121 miliardami eur. Náklady na plnění nových norem jsou více než sedmkrát nižší.

Cílem návrhu Komise je rovněž zjednodušit a optimalizovat stávající legislativní rámec a zajistit lepší podporu místním orgánům při snižování znečištění ovzduší přísnějším posuzováním kvality ovzduší na základě efektivnějších ustanovení o monitorování, dále intenzivnějším využíváním modelování (články 7, 8 a 9) a zavedením požadavku, aby byly monitorovány nové látky znečišťující ovzduší (článek 10), posílením řízení tím, že dojde ke zlepšení správy a plánů kvality ovzduší (článek 19), a rovněž prohloubením spolupráce mezi členskými státy s cílem řešit přeshraniční znečištění ovzduší. V tomto ohledu pak článek 21 dále vyjasňuje a posiluje opatření pro spolupráci mezi členskými státy s cílem řešit porušení norem kvality ovzduší v důsledku znečištění ovzduší přesahujícího hranice států, zejména opatření vyžadující rychlou výměnu informací mezi členskými státy a s Komisí.

Návrh rovněž obsahuje tři nová ustanovení o zajištění přístupu ke spravedlnosti (článek 27), o náhradě škody (článek 28) a sankcích (článek 29), jež se týkají konkrétně kvality ovzduší. Na základě ustanovení o náhradě škody se vyžaduje, aby členské státy zavedly účinné právo jednotlivců na náhradu škody v případě, že k poškození jejich zdraví došlo zcela nebo částečně v důsledku porušení předepsaných pravidel týkajících se mezních hodnot, plánů kvality ovzduší či krátkodobých akčních plánů nebo v souvislosti se znečištěním přesahujícím hranice států. Zahrnuta je výslovně i možnost kolektivních žalob.

Stanovisko Senátu bylo předáno zástupcům Komise při probíhajících jednáních se spolunormotvůrci, Evropským parlamentem a Radou, a do těchto jednání se promítne.

Komise doufá, že uvedeným vysvětlením reagovala na připomínky Senátu dostatečně, a těší se na další pokračování vzájemného politického dialogu.

S úctou

*Maroš Šefčovič
místopředseda*

*Virginijus Sinkevičius
člen Komise*

